

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny,
ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 1, trzykrotnie w pkt 3 oraz w pkt 10 po wyrazie "miejscach," dodaje się wyraz "lub" oraz skreśla się wyrazy "lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu";
- 2) w art. 1 w pkt 1, trzykrotnie w pkt 3 oraz w pkt 10 wyrazy "kontaktowania się" zastępuje się wyrazami "świadomego kontaktowania się";
- 3) w art. 1 w pkt 10, w art. 84a w § 2 wyraz "biegłych" zastępuje się wyrazami "psychiatry oraz psychologa lub seksuologa";
- 4) w art. 1 skreśla się pkt 12;
- 5) w art. 1 skreśla się pkt 14;

- 6) w art. 1 skreśla się pkt 15;
- 7) w art. 1 skreśla się pkt 16;
- 8) w art. 1 w pkt 19, w art. 197:
  - a) § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w § 1 lub 2, działając ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.",
  - b) skreśla się § 4;
- 9) w art. 1:
  - a) w pkt 21, w art. 200 skreśla się § 2 oraz oznaczenie § 1,
  - b) dodaje się pkt 21a w brzmieniu:

"21a) po art. 200 dodaje się art. 200a w brzmieniu:
"Art. 200a. Kto w celu własnego zaspokojenia seksualnego w obecności małoletniego poniżej lat 15 dokonuje czynności seksualnej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8."";
- 10) w art. 1 w pkt 22 w lit. a, w § 3 skreśla się wyrazy "w celu rozpowszechniania";
- 11) w art. 1 w pkt 24 oraz trzykrotnie w art. 3 w pkt 11 po wyrazie "miejscach," dodaje się wyraz "lub" oraz skreśla się wyrazy "lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu";
- 12) w art. 1 w pkt 24 oraz trzykrotnie w art. 3 w pkt 11 wyrazy "kontaktowania się" zastępuje się wyrazami "świadomego kontaktowania się";
- 13) w art. 3:
  - a) w pkt 1 wyrazy "a także popełnienia przestępstwa w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych" zastępuje się wyrazami "a także informacje dotyczące popełnienia przestępstwa określonego w art. 197-203 Kodeksu karnego w związku

- z zaburzeniami preferencji seksualnych",
- b) w pkt 3 po wyrazach "w tym skazani" dodaje się wyrazy "za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku ",
  - c) w pkt 4, 6, 7 i 8 po wyrazach "za przestępstwo" dodaje się wyrazy "określone w art. 197-203 Kodeksu karnego,";
- 14) w art. 3 w pkt 5 skreśla się lit. a i b;
- 15) w art. 4 po wyrazie "ogłoszenia" dodaje się wyrazy ", z wyjątkiem przepisów art. 3 pkt 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r."

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

Uzasadnienie

W uchwale z dnia 1 lipca 2005 r. do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy Senat zaproponował wprowadzenie 15 poprawek.

Uchwalając poprawki nr 1 i 11 Senat, nie negując słuszności przyjętego w ustawie rozwiązania, uznał za przedwczesne wprowadzanie do Kodeksu karnego nowego środka karnego, polegającego na możliwości orzekania przez sąd zakazu opuszczania przez skazanego określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Zdaniem Senatu wprowadzenie środka karnego w tym kształcie budzi zastrzeżenia natury konstytucyjnej oraz nie gwarantuje osiągnięcia celu - ochrona praw dzieci - pomimo prawidłowego wykonywania środka.

Ponadto w toku prac nad ustawą wielokrotnie podnoszono, iż nie istnieją możliwości finansowe zrealizowania skutecznego systemu nadzorowania przebywania przez skazanych w określonym miejscu, zważając na spodziewaną ilość wydawanych orzeczeń tego środka karnego w skali kraju i fakt, że w przypadku powrotu do przestępstwa ustawa przewiduje możliwość orzekania tego środka karnego na zawsze.

Poprawki nr 2 i 12 zmierzają do podkreślenia, że zakaz kontaktowania się z określonymi osobami odnosi się jedynie do świadomych przypadków takiego kontaktowania się.

W poprawce nr 3 Senat zaproponował doprecyzowanie zapisów art. 84a. Przed podjęciem decyzji co do dalszego stosowania środka karnego orzeczonego na zawsze, sąd będzie miał obowiązek zasięgnąć opinii biegłych. W tym miejscu Senat proponuje, nie pozostawiając tej kwestii uznaniu sądu, wskazanie biegłych określonych specjalności.

Uchwalając poprawkę nr 4 Senat oparł się na przekonaniu, że wymiar kary powinien być adekwatny do popełnionego czynu. Ponadto, jak wynika z przedstawionych Senatowi opinii ekspertów, nawet długotrwała terapia czy rehabilitacja osoby z zaburzeniami preferencji seksualnych nie zapobiega skutecznie jej powrotowi do przestępstwa. Biorąc powyższe pod uwagę Senat uznał za zasadne usunięcie przepisu, który pozwala przestępcę z zaburzeniami preferencji seksualnych (ale nie chorego psychicznie), skazanego na bezwzględną karę pozbawienia wolności, dodatkowo **po odbyciu kary** pozbawienia wolności umieścić w zakładzie zamkniętym albo skierować na przymusowe leczenie ambulatoryjne.

Wprowadzając poprawkę nr 5 Senat przychylił się do poglądu, iż wykluczenie możliwości zatarcia skazania na karę pozbawienia wolności bez jej warunkowego zawieszenia jest rozwiązaniem nadmiernie restrykcyjnym i opowiedział się za jego usunięciem z ustawy.

Poprawka nr 6 dotyczy art. 148 § 2. Przepis ten w brzmieniu zaproponowanym przez Sejm, jedynymi karami za przestępstwo kwalifikowane zabójstwa czyni karę 25 lat pozbawienia wolności albo dożywotniego pozbawienia wolności. Senat przychylił się do opinii, iż takie ukształtowanie sankcji za typy kwalifikowane zabójstwa jest sprzeczne z obowiązującą w prawie karnym zasadą indywidualizacji kary. Nie pozwala sądowi orzekającemu w sprawie na miarkowanie kary stosownie do roli danej osoby w popełnieniu czynu zabronionego, odróżnić sprawcę od pomocnika czy podżegacza, czynu polegającego na usiłowaniu od dokonania, wyklucza możliwość stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary np. w stosunku do sprawcy nieletniego lub o ograniczonej poczytalności.

Poprawka nr 7 Senatu dotyczy przepisów zastrzegających karę za przestępstwo polegające na narażeniu na zakażenie chorobą wywołaną wirusem HIV (6 miesięcy do lat 8 pozbawienia wolności) albo inną chorobą zakaźną lub weneryczną (od 3 miesięcy do 3 lat pozbawienia wolności). Senat stwierdził, że ustawa podniosła sankcję za te czyny w sposób nieproporcjonalny do czynów porównywalnych np. za narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, grozi kara pozbawienia do lat 3. W tej sytuacji Senat proponuje usunięcie przepisu z ustawy nowelizującej.

W poprawce nr 8 Senat modyfikuje brzmienie przepisu dotyczącego kwalifikowanych typów przestępstwa zgwałcenia. Gwałt zbiorowy i gwałt ze szczególnym okrucieństwem będą zbrodniami, zagrożonymi taką samą karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Wprowadzając poprawkę oznaczoną nr 9 Senat proponuje zmianę brzmienia art. 200 oraz wprowadza nowy art. 200a, który penalizuje czyn polegający na dokonywaniu czynności seksualnej w obecności małoletniego do lat 15. Poprawka przewiduje złagodzenie dolnej i górnej granicy kary pozbawienia wolności przewidzianej za ten czyn.

Poprawka oznaczona nr 10 rozszerza zakres czynów zabronionych na wszystkie przypadki produkcji, utrwalania, sprowadzania, przechowywania lub posiadania materiałów z tzw. twardą pornografią oraz pozostawia niezmiennymi przepisy sankcjonujące kwalifikowane typy tych przestępstw określone w art. 202 w § 4 i 4a.

Poprawka oznaczona nr 13 ma na celu doprecyzowanie przepisów ustawy – Kodeks karny wykonawczy i zawężenie stosowania przepisów tej ustawy do przestępców z zaburzeniami preferencji seksualnych skazanych z art. 197-203 Kodeksu karnego.

Poprawką nr 14 Senat usuwa przepisy zbędne, ze względu na nieprzyjęcie przez Sejm przepisu materialnego (art. 77 § 2) w ustawie – Kodeks karny.